GROUP VAN VOOREN
Terra Engineering & Consultancy

Archeologienota
Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem
Genk – Huisdriesstraat 2

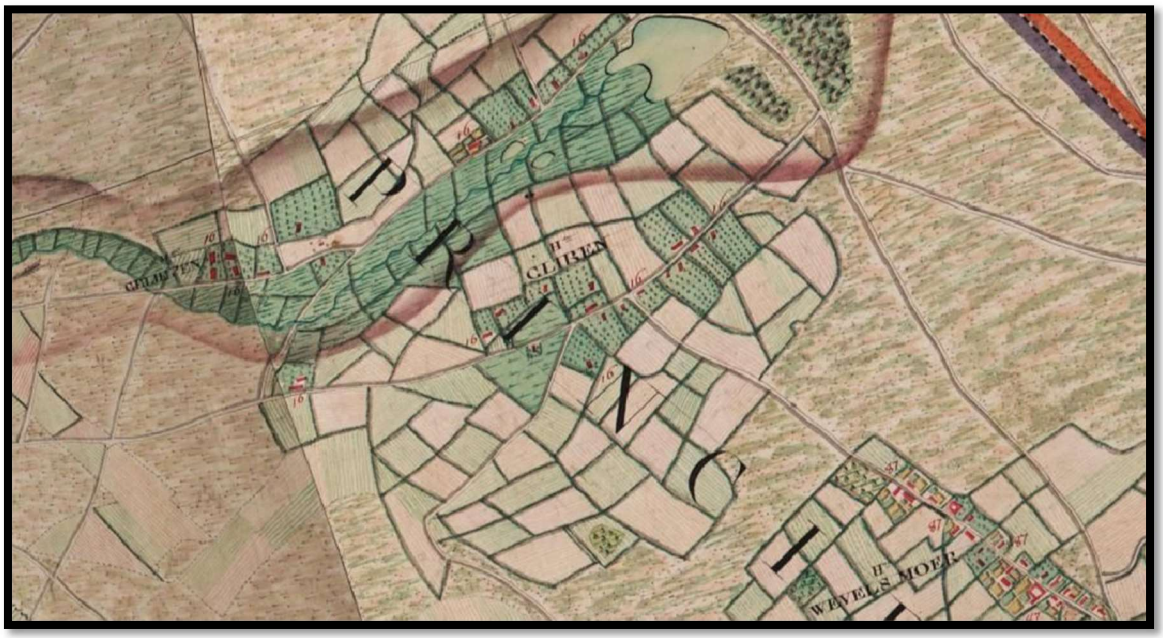

Programma van Maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2401334
Kenmerk initiatiefnemer :	240807
Auteurs :	Jules Meganck Ward Decramer Alexander Doucet
Datum verslag :	14 augustus 2024
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2024G54
Wettelijk depot :	D/2024/15.001/103

Terra Engineering & Consultancy nv | Fabriekstraat 34 | 3800 Sint-Truiden - Belgium | T. +32 11 69 11 66
Hoofdzetel: Industriepark Rosteyne 1 | 9060 Zelzate - Belgium | T. +32 9 326 86 20 | F. +32 9 326 86 21
www.groupvanvooren.com | tec@groupvanvooren.com | BE 0878 860 382

GROUP VAN VOOREN
Terra Engineering & Consultancy

verslagnummer	: ORTEC2401334
aantal blz.	: 18
blz. nummer	: 2

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de Ferrariskaart (ca. 1777; bron: AGIV)

Auteurs & autorisatie:
Jules Meganck
Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)
Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2024/15.001/103

INHOUDSTAFEL

Deel 3: Programma van maatregelen 4
1 Beschrijvend gedeelte 4
1.1 Administratieve gegevens 4
2 Gemotiveerd advies 6
3 Programma van maatregelen voor vooronderzoek met ingreep in de bodem 11
3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen 11
3.2 Onderzoeksmethode en -strategie 12
3.3 Onderzoekstechnieken en -strategie 14
3.3.1 Vooronderzoek met ingreep in de bodem: Proefsleuven i.f.v. sporensites 14
Ondertekening 18

Deel 3: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2024G54 (bureauonderzoek) 2024G53 (landschappelijk bodemonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Locatie	**Provincie:** Limburg **Gemeente:** Genk **Adres:** Huisdriesstraat 2 (Fig. 3.1)
Kadastrale gegevens	Genk, afdeling 3, sectie C, percelen 560A en 554D
Bounding Box	Punt 1: X = 232002, Y = 184670 Punt 2: X = 232108, Y = 184750
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	4 037 m^2
Einddatum bureauonderzoek	14 augustus 2024
Relevante termen[1]	Limburg; Kempen; Kempens Plateau; Zandstreek; Ecologische gradiënt; Steentijd; Nieuwe Tijd.
Bebouwde zones	Het projectgebied is in gebruik als bosgebied. Er situeert zich geen bebouwing binnen de contouren van het projectgebied.

[1] https://thesaurus.onroerenderfgoed.be

Fig. 3.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

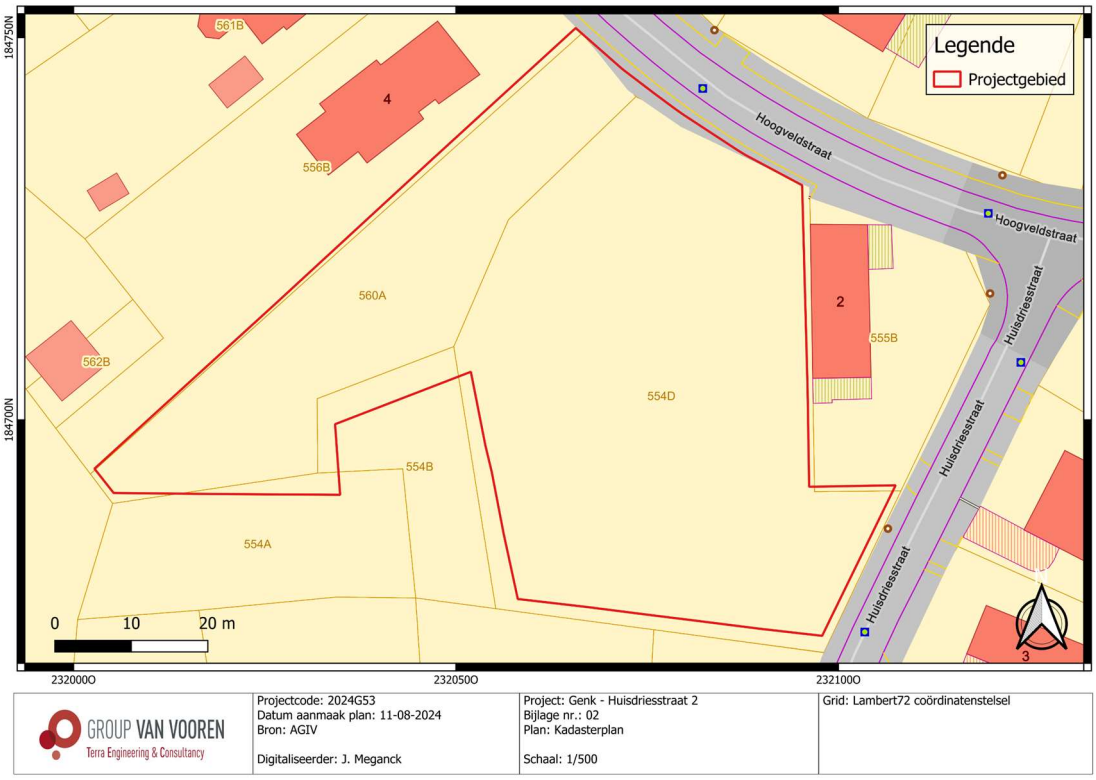

Fig. 3.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 3.3: Meest recente luchtfoto (2023) met situering van het projectgebied (© AGIV).

2 Gemotiveerd advies

Het projectgebied valt te situeren in de gemeente Genk (prov. Limburg) op ca. 2 500 m ten oosten van het stadscentrum, ter hoogte van het gehucht Gelieren. Het onderzoeksgebied grenst in het noorden aan de Hoogveldstraat en in het oosten aan de Huisdriesstraat. Ten zuiden grenst het aan onbebouwde percelen en in het westen langs privéwoningen.

De geplande werken kaderen in een omgevingsvergunning voor de verkaveling van gronden en omvatten in eerste instantie het rooien van de aanwezige vegetatie. In het noorden van het projectgebied worden hierbij de eiken langs de Hoogveldstraat alsook enkele bomen verspreid over het terrein behouden. Vervolgens wordt het projectgebied verkaveld in vier loten waarbijop lot 1-3 een ééngezinswoning met tuinzone zal komen. Lot 4 valt buiten de verkaveling, maar wordt desalniettemin opgenomen in het onderzoeksgebied. Daarnaast situeert de zuidelijke en zuidwestelijke randzone van het projectgebied zich in een overstromingsgevoelige zone waardoor hier een zone voor non-aedificandi gedefinieerd wordt.

Het projectgebied is gelegen op de westelijke helling van het Kempens Plateau waar het terrein gestaag daalt in westelijke richting. Het onderzoeksgebied zelf situeert zich ter hoogte van een overgangszone van het hoger gelegen Kempens Plateau naar de lager gelegen beekvallei van de Dorpsbeek die zich ten westen van het projectgebied in het plateau ingesneden heeft. Het projectgebied bevindt zich hierbij in een erosiegeul ten oosten van de beekvallei (ca. 77 m TAW) waar het terrein opmerkelijker lager ligt ten opzichte van de omliggende gronden. Wanneer verder ingezoomd wordt op het DHM is het hoogteverschil van ca. 2-2,5 m duidelijk zichtbaar waarbij het terrein een hogere ligging kent aan de noordelijke en oostelijke rand van het projectgebied waar het grenst aan de Hoogveld- en Huisdriesstraat.

In het noordwesten van het projectgebied is het terrein opgehoogd voor de aanleg van de privéwoning die aan het onderzoeksgebied grenst.

Geormofologisch situeert het projectgebied zich ter hoogte van een ecologische gradiënt waar de hoger gelegen gronden van het plateau overgaan in de lager gelegen, nattere alluviale gronden van de beekvallei van de Dorpsbeek dat op ca. 370 m ten westen van het onderzoeksgebied in zuidwestelijke richting stroomt en zich diep in het plateau ingesneden heeft. Het projectgebied situeert zich hierbij in een komvormige depressie die grenst aan de beekvallei van de Dorpsbeek en geïnterpreteerd kan worden als een erosiegeul. Verder situeren zich ten oosten van het projectgebied de hoger gelegen plateaugronden met ca. 18 m dikke Maaspakketten die tijdens het Cromeriaan werden afgezet waardoor het Kempisch Plateau tot stand kwam.

De bodemkaart karteert een matig droge zandbodem met weinig duidelijke ijzer en/of humus B-horizont ter hoogte van de hoger gelegen gronden en een matig natte zandbodem met een dikke humus A-horizont in de lager gelegen zones. Bij deze laatste dekt de A-horizont mogelijke overblijfselen van een podzol. Beide bodemtypes zijn gunstig op vlak van de *in situ* bewaring van Steentijd vindplaatsen alsook (pre)historische grondsporensites.

Het projectgebied situeert zich op ca. 2 500 m ten oosten van het stadscentrum van Genk ter hoogte van het gehucht Gelieren. De oudst gekende vermelding voor Gelieren dateert uit 1645 als *Ghelieren*. Over de verdere geschiedenis van het gehucht is weinig gekend. In 1016 wordt Genk voor een eerste keer vermeld (voor zover gekend is) waar het *Genecke* genoemd wordt. Genk blijft tot de 20ste eeuw een landelijke nederzetting langs de weg Hasselt-Maaseik dat uitgroeit in de eerste helft van de 20ste eeuw door de opening van de steenkoolmijnen Winterslag (1917), Waterschei (1924) en Zwartberg (1925). Het vroegere kerndorp met in het centrum de Sint-Martinuskerk werd in 1944 bij een verkeerd uitgevoerd Amerikaans bombardement vrijwel volledig verwoest. Het vroegere stratenpatroon bleef slechts gedeeltelijk behouden, alsook de oorspronkelijke vakwerkarchitectuur in de omliggende gehuchten met uitzondering van enkele lange hoeven. Na WO II vond er een tweede economische expansie plaats waarbij nieuwe woonwijken rond het centrum van Genk tot stand kwamen.

Het historisch kaartmateriaal weergeeft een gestage landschapsevolutie binnen de contouren van het projectgebied dat gedurende het laatste kwart van de 18de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw in gebruik was als landbouwgebied. De topografische kaart van 1904 karteert grasland ter hoogte van het projectgebied en deze situatie blijft van toepassing tot de jaren ’80 van de 20ste eeuw wanneer het terrein in gebruik genomen wordt als bosgebied. Sindsdien heeft het terrein geen prominente veranderingen meer ondergaan waardoor er sprake is van een gestage landschapsevolutie.

Binnen de contouren van het projectgebied vond reeds archeologisch onderzoek plaats in de vorm van een bureauonderzoek. In 2020 werd er akte genomen van de archeologienota met projectcode 2020C247 (ID 14662) die opgesteld werd in functie van een omgevingsvergunning voor de verkaveling van gronden. De archeologienota heeft ook betrekking op in het zuiden grenzende percelen 554B, 552V eb 552T die in hun huidige situatie onbebouwd zijn en (grotendeels) in gebruik zijn als bosgebied zoals het onderzoeksgebied. Uit het bureauonderzoek werd geconcludeerd dat er geen hoog archeologisch potentieel op grondsporensites naar voren komt, maar de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden. Daarnaast wordt de verwachting naar prehistorische artefactenvindplaatsen als hoog gechat wegens de gunstige landschappelijke ligging. In het toegevoegde programma van maatregelen werd vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem geadviseerd (landschappelijk bodemonderzoek, eventueel steentijdtraject, en proefsleuvenonderzoek). Dit vooronderzoek werd tot heden niet uitgevoerd.

Daarnaast zijn er meerdere CAI-locaties gekend in de directe omgeving van het projectgebied die waarden omvatten uit de Steentijd en Nieuwe Tijd. De waarden van de Steentijd situeren zich telkens binnen een ecologische gradiëntzone op een helling van de beekvallei van de Dorpsbeek. De Steentijdvondsten omvatten klingen uit het Mesolithicum (CAI 700177; ca. 350 m N), een mogelijke afslag (CAI 982797; ca. 860 m W) en twee fragmenten van een gepolijste bij en enkele vuurstenen lemmers en afslagen (CAI 52110; ca. 250 m NW). Op ca. 700 m ten westen werden een tiental silex fragmenten ingezameld (CAI 980453). De laag waarop de artefacten werden aangetroffen is de Zutendaal Kiezel. Eén fragment werd in een zandlaag bovenop de Zutendaal Kiezel aangetroffen en dateert daarom vermoedelijk uit het Mesolithicum. De overige artefacten worden op basis van de ligging in het grindrijk sediment gedateerd in het Paleolithicum. Vervolgens werd uit de Nieuwe Tijd een 70-tal scherven aardewerk aangetroffen (fragmenten van kruiken Langerwege, drinkbekers van Raeren en gebruiksaardewerk met loodglazuur) (CAI 700178). Ten slotte toonde historisch onderzoek aan dat de Gelierenschans op ca. 550 m ten westen van het projectgebied zou gelegen hebben (CAI700378).

Het gebrek aan archeologische waarden mag echter geen reflectie zijn van de historische realiteit. Dit is mede te verklaren aan een gebrek van systematisch archeologisch onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied. Daarnaast tonen de toevalsvondsten van het lithisch materiaal aan dat de prehistorische mens zich door dit landschap verplaatste gedurende het Paleolethicum en Mesolithicum. Ook de waarden uit de Nieuwe Tijd weergeven een gebruik van het landschap gedurende deze periode.

De verzamelde aardkundige, historische en archeologische gegevens leiden tot de conclusie dat er rekening gehouden dient te worden met een eventuele aanwezigheid van Steentijd artefactensites en grondsporensites uit de (pre)historische periodes. De ligging van het projectgebied in een ecologische gradiëntzone doet de verwachting naar **Steentijd artefactensites** vanaf het Paleolithicum stijgen. Daarnaast is er een verwachtingspotentieel voor het aantreffen van antropogene sporen en vondsten uit de **Nieuwe Tijd**. Bijgevolg wordt een **onderzoeksgebied** afgebakend van **4 037 m²**.

Vermits de afwezigheid van archeologische waarden niet volledig kan uitgesloten worden, is verder archeologisch vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem noodzakelijk. Door de aanwezigheid van vegetatie (bomen en dicht struikgewas) kan enkel een landschappelijk bodemonderzoek praktisch uitgevoerd worden. Andere vormen van archeologisch vooronderzoek zijn niet uitvoerbaar. De initiatiefnemer kiest ervoor om het **landschappelijk bodemonderzoek reeds te laten uitvoeren in kader van deze archeologienota**, zodoende een gerichter advies te kunnen opstellen inzake het steentijdpotentieel.

Uit het landschappelijk bodemonderzoek kon echter slechts één pedogenetische zone onderscheiden worden binnen het projectgebied. Het betreft bodems met A/C-profielen die in de zuidwestelijke helft van het onderzoeksgebied waargenomen konden worden. De A/C-profielen kennen een dikke antropogene, heterogene A-horizont met een variërende dikte van 60 tot 80 cm-mv. Deze dekt een eerste C-horizont af die op zijn beurt lokaal sterke bioturbatieverschijnselen vertoont Hoewel B3 en B5 niet volledig in de C-horizont konden worden uitgevoerd, werd aan de onderkant van B5 hetzelfde zandige C-materiaal opgeboord als elders op het terrein.

Door de afwezigheid van een paleobodem wordt de kans op kennis- en datavermeerdering van een eventuele Steentijd artefactensite als zeer laag geacht. Er dient omwille hiervan geen verder archeologisch booronderzoek plaats te vinden. De kans op kennis- en datavermeerdering van een eventuele grondsporensite wordt daarentegen wel nog mogelijk geacht. Diepgaande structurele

verstoringen leverde het landschappelijk bodemonderzoek niet op. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de afweging van het vervolgonderzoek.

Uit alle gegeneerde data – bureauonderzoek en landschappelijk bodemonderzoek – blijkt dat er eerder slechte bewaringsomstandigheden zijn voor Steentijd artefactensites wegens de afwezigheid van een paleobodem. Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem om Steentijd artefactensites op te zoeken, is dan ook niet van toepassing voor het projectgebied. Daarentegen is de aanwezigheid van een dik pakket A-horizont gunstig voor de bewaring van grondsporensites met gevolg dat een vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk is, gezien het kennis- en datapotentieel en de geplande werken. Aangezien de geplande werken uitgaan van een volledige bodemverstoring, dient het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden over het ganse projectgebied. Hiervoor wordt het proefsleuvenonderzoek toegepast zoals opgenomen in het **programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek**.

Fig. 3.4: Meest recente luchtfoto (2023) met situering van het projectgebied en zone verder vooronderzoek (© AGIV).

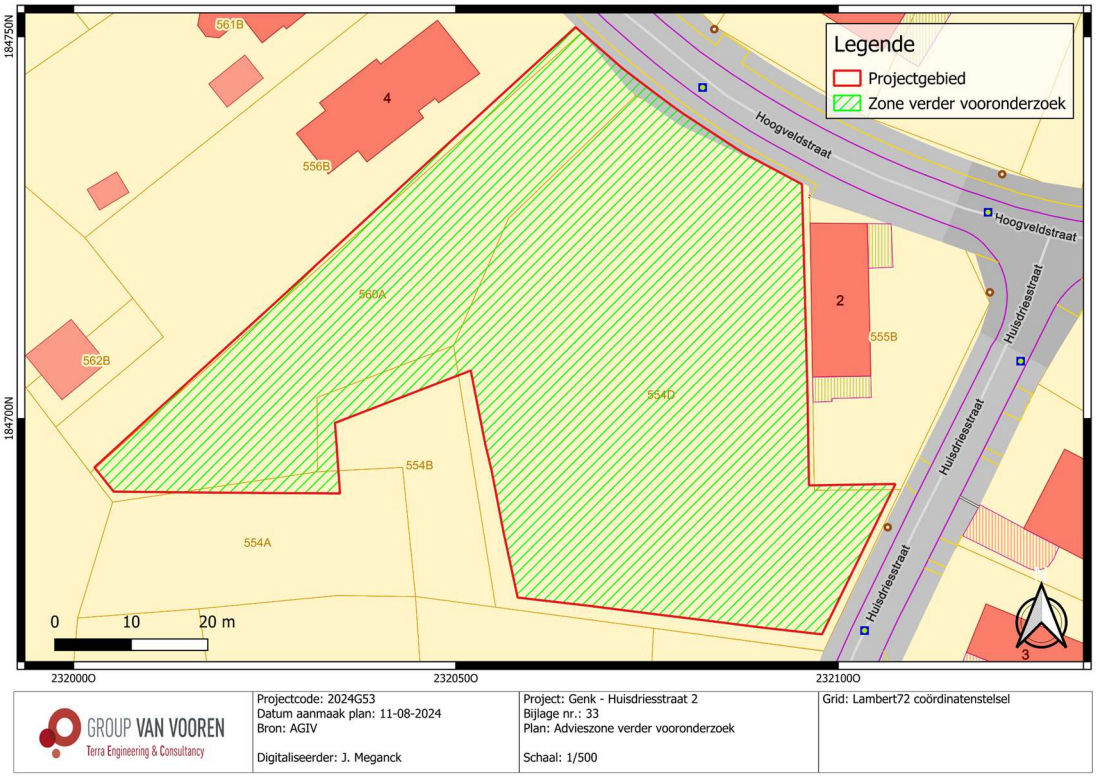

Fig. 3.5:Kadaster met situering van het projectgebied en zone verder vooronderzoek (© AGIV).

3 Programma van maatregelen voor vooronderzoek met ingreep in de bodem

3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Dit uitgesteld vooronderzoek heeft als doel het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en de inschatting van het potentieel op archeologische data- en kennisvermeerdering.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

Proefsleuvenonderzoek

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, …)?
- Is er een aard(bodem)kundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen?
- Welke archeologisch relevante sporen zijn er aanwezig?
- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, …) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja:
    - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
    - Wat is de omvang?
    - Komen er oversnijdingen voor?
    - Wat is het geschatte aantal individuen?
- Hoe kunnen de archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de wetenschappelijke waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
    - Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
    - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
    - Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

- Wat is de te volgen strategie bij een vervolgonderzoek?

Het vooronderzoek kan in zijn geheel als volledig worden beschouwd als er voldoende informatie gegenereerd is om:

- een nota met het oog op aktename op te maken die de hoofdwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staaft.
- een nota met het oog op aktename op te maken die het ontbreken van potentieel op kennis- en/of datavermeerdering afdoende staaft.
- een nota met het oog op aktename op te maken die de onmogelijkheid van een behoud *in situ* staaft en een plan van aanpak hiervoor biedt.
- een nota met het oog op aktename op te maken die de mogelijkheid voor een behoud *in situ* staaft en een plan van aanpak hiervoor biedt.

3.2 Onderzoeksmethode en -strategie

De keuze van de onderzoeksmethodes voor verder vooronderzoek (zonder en met ingreep) en het wel/niet uitvoeren van deze onderzoeken, worden gebaseerd op de volgende vier criteria:

1. Is het mogelijk deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-baten)?
2. Is het nuttig deze methode toe te passen op dit terrein?
3. Is het overdreven schadelijk voor het bodemarchief om de methode toe te passen op het terrein?
4. Is het noodzakelijk om deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-baten)?

Tabel 3.1: Afweging archeologisch vooronderzoek ZONDER ingreep in de bodem

Methode	Nuttig en noodzakelijk	Motivering
Landschappelijk bodemonderzoek	Reeds uitgevoerd	Het uitgevoerd landschappelijk bodemonderzoek in de vorm van boringen leverde één pedogenetische zone op bestaande uit A/C-profielen. De conservatieomstandigheden voor steentijd artefactenconcentraties nemen met deze vaststelling sterk af. Er werden geen structurele verstoringen vastgesteld waardoor een proefsleuvenonderzoek voor het waarderen van grondsporensites wel nog steeds noodzakelijk is.
Geofysisch onderzoek	Nee	Het is niet nuttig/noodzakelijk om deze onderzoeksmethode toe te passen op dit terrein. Dit onderzoek is niet aangewezen omdat het geofysisch onderzoek geen gegevens met betrekking tot de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Deze methode is vooral nuttig op terreinen waar ondergrondse lineaire bodemsporen en (muur)constructies met hoge graad van zekerheid worden verwacht op basis van het bureauonderzoek. Dit is niet van toepassing voor het betreffende projectgebied.

Veldkartering	Nee	Het is niet nuttig/noodzakelijk om deze onderzoeksmethode toe te passen op dit terrein. Het terrein is volledig bebost. De opgestelde onderzoeksvragen dienen op basis van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem beantwoord te wordend, waardoor een veldkartering kostenbaat niet noodzakelijk blijkt. Het bureauonderzoek leverde immers ook geen gekende archeologische waarden op uit de buurt die een dergelijke methode wel nuttig/noodzakelijk zouden maken.

Tabel 3.2: Afweging archeologisch vooronderzoek MET ingreep in de bodem

Methode	Nuttig en noodzakelijk	Motivering
Archeologisch booronderzoek	Nee	Het landschappelijk bodemondezoek leverde geen gunstige conservatieomstandigheden op voor eventuele steentijd artefactenconcentraties. Het is dan ook kostenbaat niet nuttig, noch noodzakelijk hier stappen in te ondernemen.
Proefputtenonderzoek i.f.v. Steentijd artefactensites	Nee	
Proefputten en/of proefsleuven	Ja	Voor het opsporen van (pre)historische vindplaatsen met bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest accurate onderzoekstechniek voor het verkrijgen van resultaten inzake de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Door middel van een machinaal proefsleuvenonderzoek kan immers op een snelle en efficiënte wijze een inschatting gemaakt worden van de bewaringstoestand van de eventueel aanwezige archeologische waarden voor wat betreft de geselecteerde zone van het proefsleuvenonderzoek. Op basis van dit onderzoek wordt minstens 12,5 % van het onderzoeksareaal onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters.

De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van elk assessment zijn beantwoord.

3.3 Onderzoekstechnieken en -strategie

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem kan pas van start gaan als de aanwezige vegetatie verwijderd is. Er worden volgens het inplantingsplan weinig tot geen bomen bewaard. **Het rooien van het aanwezige bos mag enkel bovengronds gebeuren. Ontstronking of freezen is niet toegestaan voor het terrein vrijgegeven wordt**. Ook andere grondwerkzaamheden die een negatieve invloed hebben op het bodemarchief mogen niet plaatsvinden.

3.3.1 Vooronderzoek met ingreep in de bodem: Proefsleuven i.f.v. sporensites

Het doel van een archeologisch vooronderzoek is niet alleen om inzicht te krijgen in de stratigrafie en diepte van de archeologisch relevante niveaus, maar ook om voor elk archeologisch relevant niveau afzonderlijk het kennispotentieel, en eventuele verdere maatregelen (opgraving, behoud in situ, vrijgave) met bijhorende timing en budget te bepalen.

Deze methode wordt uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk 4.0 en is van toepassing voor sites zonder complexe verticale stratigrafie. Het landschappelijk bodemonderzoek leverde een A/C-profiel op over het hele terrein. Er werden geen structurele verstoringen vastgesteld, waardoor de volledige zone voor vooronderzoek onderworpen wordt aan het proefsleuvenonderzoek.

Voor de inplanting van de proefsleuven is voornamelijk rekening gehouden met de praktische uitvoerbaarheid op het terrein. Zo werd de langste perceelsgrens als as gebruikt om de proefsleuven ZW-NO te oriënteren. Bovendien houdt deze oriëntatie ook rekening met de natuurlijke topografie van het terrein met hoger gelegen gronden aan de noordelijke straatkant. Dit komt in totaal neer op zes parallelle proefsleuven. Om de kruinprojecties van de te behouden bomen te respecteren, dienden vijf van de zes proefsleuven ingekort te worden (Fig. 3.8). De proefsleuven hebben een oppervlakte van 362 m² wat neerkomt op 9 % van de totale oppervlakte van het projectgebied. Dit is zonder rekening te houden met de oppervlakte die ingenomen wordt door de kruinprojecties waardoor de werkelijke dekkingsgraad hoger zal komen te liggen. Op basis van het verkavelingsplan bedraagt de oppervlakte van de kruinprojecties 931 m² waardoor het proefsleuvenplan 11,73 % van de totaal onderzoekbare zone dekt.

Door de proefsleuven (Fig. 3.6-Fig. 3.8) in te planten op een onderlinge afstand van ca. 15 m, wordt meteen gebiedsdekkend gewerkt en kan gemakkelijk ca. 10 % van zone van verder vooronderzoek onderzocht worden zoals bepaald in de Code van goede Praktijk. Aanvullend, om minimaal 12,5 % van het terrein te onderzoeken, worden kijkvensters of volgvensters aangelegd indien sporen aangetroffen worden. Er kunnen ook kijkvensters uitgegraven worden om moeilijk onderzochte zones waar geen sleuven kunnen uitgegraven worden, te compenseren. De kijk- en/of volgvensters worden aangelegd om een beter inzicht te krijgen in de onderlinge samenhang van sporen, indien er aangetroffen worden, en om een duidelijke afbakening te kunnen maken voor een eventueel vervolgonderzoek indien toch waardevolle sporen zouden aangetroffen worden. Zowel archeologisch interessante als archeologisch 'lege' zones kunnen door middel van kijkvensters nader onderzocht worden.

Bij een totaal en ingrijpend verstoord bodemarchief kunnen de sleuven eventueel tijdens het aanleggen onderbroken worden, om dan vervolgens terug aan te leggen buiten de verstoorde zone. Indien deze keuze gemaakt wordt, dient dit beargumenteerd te worden door de veldwerkleider bij de rapportage van het proefsleuvenonderzoek.

De proefsleuven worden machinaal uitgegraven door middel van een tandenloze graafbak van 1,8 m tot 2 m breed tot op het eerste leesbare archeologische niveau. Na afloop van het proefsleuvenonderzoek worden alle aangelegde sleuven en kijkvensters gedicht. Hierbij mag de graafmachine niet over de aangelegde vlakken rijden. Kwetsbare sporen (bijvoorbeeld graven) worden afgedekt door een doek of plastic en worden op een hoger liggend niveau gemarkeerd (bijvoorbeeld door een houten paaltje). Hierdoor kunnen deze sporen bij een eventueel vervolgonderzoek snel opgespoord worden en gevrijwaard worden van eventuele verstoringen.

Per proefsleuf wordt minimaal één profielkolom (minimaal 1 m breed) aangelegd waarbij ca. 60 cm van de moederbodem zichtbaar is. De locatiekeuze van deze profielputten is afhankelijk van de variabiliteit in de bodemopbouw. Alle bodemprofielen worden opgekuist, gefotografeerd (voorzien van profielnummer, sleufnummer, noordpijl en schaallat) en beschreven per horizont op basis van de bodemkundige registratie- en beschrijvingsmethodes. Bij elke profielput wordt de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld genomen en op het plan aangeduid.

Indien uit de bodemprofielen blijkt dat er op het terrein meerdere archeologisch relevante niveaus en/of waarden met een complexe verticale stratigrafie aanwezig zijn, dient men hier rekening mee te houden in het advies voor een archeologische opgraving. Het eerste vlak wordt aangelegd op een eerste leesbaar archeologisch niveau. Indien er meerdere archeologische niveaus aanwezig zijn, wordt elk niveau apart geregistreerd en gewaardeerd. Ook eventueel colluvium en alluvium wordt dusdanig behandeld.

Zowel het maaiveld als elk relevant archeologisch niveau als de storthopen worden afgezocht met een metaaldetector door een erkend metaaldetectorist. Eventuele vondsten worden geregistreerd en gedetermineerd met het oog op verwerking in het rapport.

Bij het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek dient alsnog bij het proper maken en opschaven van het grondvlak en de profielen aandacht besteed te worden aan de aanwezigheid van lithisch materiaal. Indien er lithische artefacten of andere indicatoren voor de aanwezigheid van een Steentijdsite worden geattesteerd, dient er altijd overgegaan te worden op een aangepast waarderingsonderzoek, i.e. een proefputtenonderzoek i.f.v. Steentijd artefactensites. Bovendien is het nodig de rest van het onderzoeksgebied verder te prospecteren. Voor de verdere prospectie dienen aangepaste technieken ingezet te worden, i.e. archeologische boringen of proefputten i.f.v. Steentijd artefactensites.

De uitvoerders van het proefsleuvenonderzoek dienen niet te beschikken over specifieke en/of bijkomende competenties ten opzichte van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk 4.0. Afwijkingen ten aanzien van het programma van maatregelen en de Code van Goede Praktijk dienen openomen te worden in de rapportage met bijhorende motivering.

Fig. 3.6: Voorstel inplanting proefsleuven op de meest recente luchtfoto (© AGIV).

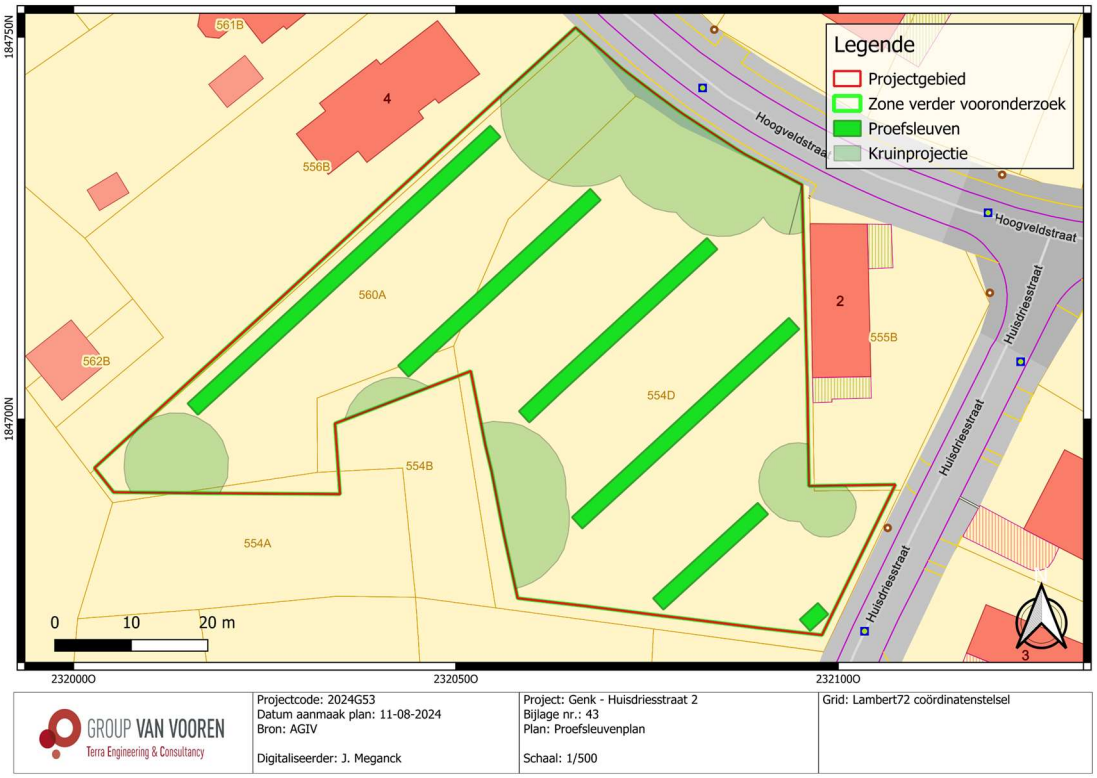

Fig. 3.7: Voorstel inplanting proefsleuven op het kadasterplan (© AGIV).

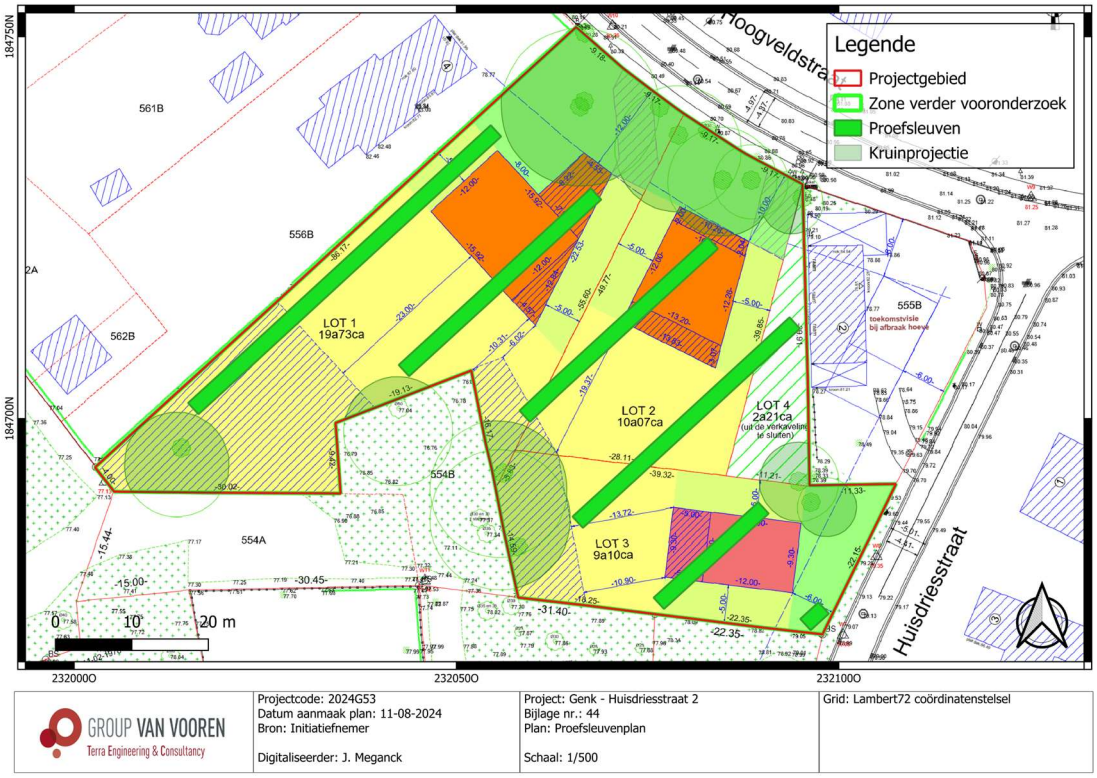

GROUP VAN VOOREN Terra Engineering & Consultancy	Projectcode: 2024G53 Datum aanmaak plan: 11-08-2024 Bron: Initiatiefnemer Digitaliseerder: J. Meganck	Project: Genk - Huisdriesstraat 2 Bijlage nr.: 44 Plan: Proefsleuvenplan Schaal: 1/500	Grid: Lambert72 coördinatenstelsel

Fig. 3.8: Voorstel inplanting proefsleuven op het verkavelingsplan met aanduiding van de kruinprojecties (© Initiatiefnemer).

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 14 augustus 2024.

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	Signed by Doucet Alexander on 14-08-2024 09:39
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	Signed by Decramer Ward on 14-08-2024 13:49
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	Signed by Dingenen Maarten on 14-08-2024 16:03
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	Signed by Minne Stijn on 14-08-2024 15:53
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	Signed by Van Vooren Kristof on 14-08-2024 12:40